

vide tex. cū glo. nō. xlviij. di. in. c. sicut. facit. e. pa
sebe. lxxxvi. di. z maxie epi tenent s̄buenif pau
perib⁹ z his q nō p̄nt manib⁹ laborare. lxxxij.
di. in. c. i. xij. q. i. in. c. vidētes. An aut famulo in
firmo debeaf salariū cōiter tenet q nō qz casus
p̄tingēs in p̄sonā illi⁹ q locabat opas suas libe
rat p̄ductore a prestatione mercedis. l. si vno. §.
iūē cū qd. z qd̄ ibi nō. ff. loca. z nōtur in. d. l. in re
b⁹. h̄ tñ limita qñ salariū debet alicui rōe p̄sone
sue dūtaxat. sec⁹ aut si dat sibi etiā ex p̄replatōe
altorū vt dat p̄tati b3. n. solnē suis iudicib⁹. z ali
is famulis de qz obligatōe nō liberat p̄ mortē.
vñ cū hēdes defuncti teneant illis solūē ex q̄ cō
ducti sunt ita z p̄tās pōt petef salariū ab eo qui
eū p̄duxit. de q̄ dicēdū vt plene nō. i. l. diē fūcto.
ff. de of. assel. Quid aut in doctore z aduocato
q decesserūt nō finita p̄ducta seu cā aduocatois
nūgd eoz hēs dēat b̄re salariū tot⁹ t̄p̄is an vō
tenet p̄ rata seruitij seu t̄p̄is dic vt nō. p̄ glo. z
Bar. in. l. i. ff. de varijs z exoz. cog. z vide aliq̄s
rōes Bar. in. d. l. diē fūcto. z ad māz vide In
no. in. c. pp̄ sterilitatē. j. de locato.

De Resbiterū Presb^r cui medi
etas palme cū duob⁹ digit. est abscissa
missaz nō celebrat. s3 ceteris sacerdotilib⁹ fun
gi pōt. h. d. Primo p̄hibet z cām reddit. z per
mittit ibi ip̄m. **¶** Ad p̄ bonā regulā ad cogno
scēdū an z qñ clerico infirmo seu debilitato sit i
terdicēdū officii sacerdotale v̄l ip̄i⁹ ps. sufficit
enī ois cā q reddit ip̄m debilē ad exercēdū illō
officiū vel difformē. nā tūc pp̄ scādālū. z p̄ casu
pp̄ debilitatē est sibi infdicēdū illud officii in
loco q̄ dēe cause seu altera eaz p̄currit. **¶** Ad q̄
sola difformitas sufficit z facit p̄ dēo nōbili glo
in. c. si q̄s. l. di. q̄ dicit q̄ si cleric⁹ est adeo claud⁹
q̄ negt ascēdē ad altare sine baculo nō est p̄mit
tēd⁹ celebrare. sec⁹ qñ alif eēt claud⁹. z vide ad
māz qd̄ legif z nō. in. c. ij. §. de co:po. viciatl.

¶ Ultio nō q̄ deformitas vel debilitas nō reddit
clericū irregularē. s3 tñ reddit impotētē z inba
bilē respectu ill⁹ officij in q̄ p̄dicta p̄currit In
glo. i. in. fi. de h̄ in reglā factū ltīme de reg. iur.
li. vi. z dic q̄ casus h̄ supueniēs nō facit ac si ab
initio act⁹ nō valnerit. s3 solū impedit exercitiuz
q̄tenus viget impedimētum zc.

De rectoribus. Si
ecclie sit leprosus dād⁹ est ei coadiutor
h. d. z ibi h̄. **¶** Ad p̄ q̄ morb⁹ lepre est impedi
mētū sufficiēs vt rectori seu plato def coadiutor
q̄ hēat curā aiaz. **¶** Et nō q̄ iste coadiutor pōt da
ri p̄ inferiorē pape. nā sp̄ale est in ep̄is z platis
supiorib⁹ vt eis innit nō def coadiutor nisi p̄ ro
manū p̄tificē. vt in. c. vno. e. ti. li. vi. Alijs pōt q̄
supior p̄pus coadiutorē deputare arguēdo ibi
p̄ locū a sp̄ali. z p̄ h̄ tex. in. c. se. z si. **¶** Ad ibi ec
clias ingredi. ar. bonū q̄ leproso pōt infdici in
gressas ecclie cū nō pōt ingredi sine scādalo ali

o: **¶** Et sic nō q̄ scādālū est sufficiēs cā q̄ q̄s p̄ue
tur inre suo. qd̄ p̄cedit vbi illō sine peccato fieri
vel obmitti fieri pōt vt in. c. ij. de no. op. nun.

¶ Ad q̄ clerico p̄hibet accessus ad eccliaz suā p̄
pter leprā nō sic p̄tingit in p̄iuge carnali. nā sibi
innitō nō est s̄btrahēda vxoz nec ecōtra marit⁹
vxoz. j. de p̄iugio le. p̄ totū. ex q̄ potes collig. re
ar. q̄ fortior est obligatio inf̄ maritū z vxozē q̄s
inf̄ platū z eccliaz. **¶** Ex q̄ v̄ q̄ vinculū p̄iugis car
nalis sit fort⁹ q̄s p̄iugis sp̄ualis. **¶** Ultio nō q̄
coadiutor d3 viuere de facultatib⁹ ecclie z inde
recipe p̄gruā portōez. **¶** S3 h̄ insurgit qd̄ nōbilis
z q̄tidiana. qd̄ si reddit⁹ ecclie nō sufficiūt co
adiutori a plato egrotati. glo. si. t3 q̄ est p̄uiden
dū p̄ coadiutori z plato infirmo. p̄uidebit ep̄s
altar. lxxxij. di. in. §. i. z. c. i. **¶** Illa tñ iura h̄ nō p̄
bant. s3 tñ faciūt in ar. in eis enī dicit q̄ ep̄s d3
p̄uidere paupib⁹ z his q̄ manib⁹ laborare non
p̄nt. z forte ob h̄ **¶** Vincē. tenuit h̄ h̄riū dicēs q̄ in
firmo subueniēdū est in loco. xvij. q. ij. in. c. in
nullo. s3 illud. c. nō logf in h̄ casu. **¶** Dñs Lar. re
fert se p̄sulsisse p̄ h̄ac glo. z p̄cludit q̄ p̄ subueni
endū est plato infirmo. z coadiutori subueniat
p̄ ep̄m vel p̄ochianos mor⁹ qz p̄lat⁹ infirm⁹ cē
set deseruire. vt in. c. i. §. e. §. ci tanq̄s digniori s̄b
ueniēdū est. **¶** Itē facit tex. in. fi. dū p̄gruam por
tionē mandat dari coadiutori. §. p̄elato infirmo
relinquūtur ceteri p̄uentus z sic p̄elatus infir
mus videt h̄ potior. s3 p̄ h̄ac **¶** p̄sideratōez su
am z p̄ h̄ac tex. adduco tex. c. se. vbi mādat. vt
ne cā dūtaxat dentur infirmo. §. reliq̄ sunt in dī
spositōe coadiutoris. **¶** Et ex h̄ insurgit aliud du
bium nō tactū hic p̄ doc. videlicet q̄s d3 b̄re dī
spositōem reddituum ecclie. nā iste tex. facit q̄
p̄lat⁹ infirm⁹ in p̄riū facit. c. se. ego sic distingue
rē q̄ aut infirmitas impedit administratōez i t̄pa
lib⁹ z sp̄ualib⁹. z tūc coadiutor b3 administratōez
in vtriq̄s z d3 dare p̄gruā portōez infirmo z cō
gruā retinere p̄ se. z reliq̄s fruct⁹ p̄uerrere in vti
litatē ecclie seu dispēsare sicut tenet bon⁹ rector
z sic pōt intelligi tex. sequēs z facit. c. pe. de cle.
nō resi. z. c. p̄uenit. de appel. z qd̄ in mā coadiu
toris dīcā in. c. fi. aut infirmitas solū reddit im
potentē in sp̄ualib⁹. z tūc cū officii coadiutoris
se nō extendit ad t̄p̄alia p̄latis p̄cipit oēs red
ditus. z dabit p̄gruā portōez coadiutori h̄ casu
p̄cedit iste tex. nā pondera q̄ solū dat h̄ coadiu
tor cure aiaz. **¶** Quid aut si redditus vtriq̄s non
sufficiant attingendo p̄ncipalē qd̄ez satis pōt re
neri ex q̄dā bona egtate vt p̄lat⁹ infirm⁹ p̄ferat
z ad p̄uidēdū coadiutori p̄pellant p̄ochiani. p̄
h̄ vide bonā glo. in sili de cō. di. i. in. c. ois xp̄ia
nus. z qd̄ nō. in. c. de bis. j. de ecclie. edi. in qb⁹
iurib⁹ nō. q̄ si presb⁹ nō pōt p̄grue viuere ex red
ditib⁹ ecclie p̄nt p̄ochiani p̄pelli ad s̄bueniēdū
sibi. qd̄ ego intello qñ sacerdos alif vinē nō pōt
als aut tenet p̄pā industria victū q̄rere z impu
tādū ē sibi q̄ b̄ficiū exiguū acceptauit. lxxxxi.
di. cleric⁹ victū z. c. i. de cele. missa. p̄ h̄ facit qd̄

nō pōt indignū est vt remoueat. vt in. d. §. B. sa-
ne. Sec' si culpa sua incidisset in infirmitatem.
ar. c. i. de eta. z. q̄lita. ¶ In glo. si. ibi pastoralis
vbi plene hētur de coadiutore epi zc.

Consultatōibus

Bene est z nō sumat. ¶ Qd q̄ in di-
gnitatib' inferiorib' puidēdū est p datōem co-
adiutor. z intelle vbi Archie. bēret multa expli-
care. nā in qbusdā locis multū adiuuat officiu
epi. id appellat ocul' epi in. c. i. de of. archi. Et vt
hēat mā coadiutoris q̄rā post doc. ¶ Et qd sit
coadiutor. dicit q̄ is q̄ dat ex. cā iure vl iudic. au-
toritate ad coadiuandū officio p̄sidēt. z d' co-
adiutor a coadiuandō sicut tutor a tuēdo z p̄cu-
rator a p̄curādo. ¶ 2. q̄rit q̄līs d'z eē coadiutor
dicit q̄ d'z cōsiderari officium ad qd deputat. Si
enī deputat in t̄palib' t̄m. tūc d'z eē puidus z di-
scret' ita vt p̄ta bñ sciat regē z gubernare. si
vō dat in spūalib' puta ad curā alaz. tūc d'z b̄re
sciaz p quā pplm regerz. z al' sit discret' z bo-
nest'. ¶ Et in summa pōt dici q̄ b̄re d'z regita ad
illud officiu in q̄ deputat coadiutor. id si dat re-
gi d'z eē magnanim' z potēs. put bētur i. c. gran-
di. de sup. negli. pla. li. vi. ¶ 3. q̄rit c' etatis eē
dēat cōiter cōcludit q̄ d'z eē illius etatis. regit in
admiratōe illi' officij. vñ si dat curatori d'z b̄re
xxv. ānos. z vñ exp̄suz in. c. nemo deinceps. de
elec. li. vi. si dat epō d'z p̄p̄cuisse. xxx. annuz. qz
b̄ac etatē d'z b̄re ep̄s. vt in. c. cū in cūctis. de elec
dicit tñ Jo. an. de h' vltio se dubitare z ita tñsit.
Ego dicere q̄ aut deputat epō in t̄palib' dum
taxat z videt sufficere q̄ bēat. xxv. ānos qz illa
etas est p̄fecta q̄ ad admiratōz t̄palē. nā in tali
etate pōt eē tutor z curator z p̄curator. l. si. de le-
giti. tute. in. c. q̄ ḡialr. de p̄cura. li. vi. si de pu-
tat in spūalib' tūc posset. p̄cedere p̄mū dictū vt
regit. xxx. annuz. qz illa est etas mltū matura
q̄ regri d'z in admiratōe officij ep̄alis cū mltā
ardua actur' sit. ¶ Et aduerte qz si nō est ep̄s nō
poterit exercere p̄sūficalia s̄z iurisdicōez ep̄alē
tñ. Si vō al' est ep̄s poterit h' exercere. ar. c. a
qua. de p̄sē. eccle. vel alta. ¶ 4. dubitat nūqd
laic' possit deputari coadiutor z cōiter tenet q̄
deputari nō pōt illi officio cui p̄esse noie. p̄pō nō
pōt. s̄z officio cui' est capax poterit coadiutor de-
putari. vñ pōt eē coadiutor regis vel p̄ncipis. vt
in. d. c. grādi. s̄z nō pōt eē coadiutor clerici in spi-
ritualib'. qz laic' spūalia administrare nō pōt. vt
in. c. ij. de iudi. nec in t̄palib'. qz nō d'z eē laicus
ḡialis admistrator eccle. lxxxix. di. iudicati.
dixi in. d. c. ij. puto tñ q̄ papa posset eū deputa-
re coadiutorē etiā in spūalib'. nā pōt dare lai-
co p̄tātē excōicādī. vt nō. gl. xxxij. q. i. vey. in. c.
bñ ḡdē. xvi. di. z p̄mittere cāz spūalē. vt nō. in
d. c. ij. s̄z ea q̄ p̄petit solī sacerdoti. vt est p̄fectō
eucharistie. nō pōt papa p̄mittere laico. vt dicit gl
nō. in. c. puenit. xcv. di. qz de' h' cōmilit solis sa-
cerdotib' in. c. i. in. §. vna. d. de sacra vnci. vñ

lz papa sit solut' legibus suis. nō tñ est solut' le-
ge diuina. xxv. q. i. in. c. sūt qdā. z vide qd dixi
in. c. significasti. de fo. p̄peten. vbi tetigi nūquid
papa teneat cōfiteri peccata sua. ita vt p̄stituo
c. ois. de pe. z remis. cū liget. ¶ Quid q̄rit nū
qd femina possit deputari masculo vl eontra.
aut femina femie. Ad p̄mū cōiter tenet q̄ non.
tū qz femia nō d'z se immisceri cetib' viroz in. c.
mulieres. de iudi. li. vi. tū qz istud officiu est vi-
rile qd nō cadit in femiaz in. c. dilecti. de arbi.
¶ Pascual' aut nō videt posse deputari femie p̄
pter p̄mā rōez. s̄z femia femine pōt deputari in
officio in q̄ pōt eē ip̄a p̄ncipal. vñ montal' pōt de-
putari in coadiutricē abbatissē seu p̄zissē cum
possit eē abbatissa seu p̄zissa. nā h' casu istud of-
ficiū nō est virile cū cadat in muliere. ¶ Dubita-
tur z vi. de religioso. nūqd possit deputari coad-
iutor z cōiter vñ q̄ pōt deputari illi officio cui
p̄esse pōt p̄ncipalr. z sic pōt eē coadiutor ep̄i ab-
bat' z rectoris curati. nec ob. si dicat q̄ h' officiu
nō est p̄petuū qz mortuo p̄lato ciuile vl nāli-
ter est extinctū officiu suū. z sic cū nō desinat eē
claustral' z sub obediētā sui abbat'. nō videt
q̄ possit p̄moueri cū nō hēat velle. s̄z depēdet a
volūtate abbat'. xij. q. i. nolo. Jo. an. h' nō obstā-
te tenet p̄mū z cōiter oēs doc. dant sile. nam vi-
dem' q̄ p̄mouent ad vicariatū alieni' ep̄i. qd q̄
dem officium est temporale iux nō. in clem. z si
p̄ncipalis. de rescrip. Est enī h' officium curati
z ordinariū ad hoc. c. ex frequētibus. j. ti. i. nec
obstat fm eū obiectum cōtemplatōis. nā tolerā-
tur p̄pter bonū publicū seu maius bonuz. nam
ociū monachale nō est p̄ferendū necessitati ec-
clesie vt dicit tex. xvi. q. i. c. vos. z. c. q̄ vere. nec
ob. defect' p̄p̄ie volūtatis. qz supplet p̄ licētiaz
sui superioris. z p̄o h' optime facit tex. in. c. ij. de
testa. li. vi. vbi deputatur executor testamēti cū
licētā sui superioris. illi aut officio cui p̄esse nō
pōt p̄ncipaliter non potest coadiutor deputari
¶ Quidno quero per quem debet deputari co-
adiutor. cōiter tenetur q̄ in episcopis z superio-
ribus deputatio spectat solum ad papam z hoc
est clarū. vt patet in. c. vno. p̄real. In alijs circa
episcopum spectat ad eum qui potest prelatum
inuitū destituere seu ip̄i' p̄cessionem admittere
nā quēadmodū solus papa deponit ep̄os z su-
periores. ita z ip̄e solus coadiutorē dare potest
secus in alijs cū possit destitui p̄ alios citra pa-
pam. ¶ Sed nō qz doc. sentit ex bis verbis q̄ si
collatio b̄ficij spectat ad prelatū inferiorē ep̄o
q̄ datio coadiutoris pertinebit ad episcopū. qz
b̄ns collatōem tñ nō pōt inuitū destituere nec
admittere renūciatōe in nō. in cle. vnica. de re-
nūciatōe. z intellige nisi beneficiū illud pleno
iure esset subiectū illi prelatō inferiori. nam tūc
ille est quasi ep̄s respectu illius beneficij. vt in. c.
vnico. de capel. mo. li. vi.

De institutionibus Trica